

Vastuullisuuspolitiikka

KUNTARAHOITUS-KONSERNI

Sisältö

1. TAUSTA JA TARKOITUS	3
2. SOVELTAMISALA.....	4
3. YHTEISKUNTA- JA YMPÄRISTÖVASTUU.....	5
4. VASTUULLISUUDEN PÄÄTEEMAT JA RAPORTOINTI.....	6
5. RAHOITUS.....	7
5.1 PITKÄAIKAISTEN ASIAKASSUHTEIDEN TÄRKEYS.....	7
5.2 RAHOITUKSENMYÖNTÖPROSESSI JA SOPIVUUS.....	7
5.3 VIHREÄ RAHOITUS.....	8
6. VARAINHANKINTA JA LIKVIDITEETIN HALLINTA.....	9
6.1 HYVÄKSYTYT VASTAPUOLET.....	9
6.2 VARAINHANKINNAN SOVELTUVUUS JA SIOITTAJARYHMIEN TASAPUOLINEN KOHTELU.....	9
6.3 VALUUTTAMÄÄRÄISET JA STRUKTUROIDUT VARAINHANKINTAJÄRJESTELYT	9
6.4 SIOITTAJIEN AMMATTIMAISUUS JA KOKEMUS.....	10
6.5 VIHREÄT BONDIT JA VAIKUTUSTEN RAPORTOINTI	10
6.6 LIKVIDITEETIN HALLINTA	11
6.7 VASTUULLISET SIOITUKSET	11
7. RISKIENHALLINTA	12
8. KORRUPTIONVASTAISUUS.....	13
8.1 ETURISTIRIIDAT	13
8.2 LAHJAT JA VIERAANVARAISUUS	13
9. AVOIMUUS, LUOTETTAVUUS JA TIETOTURVA	15
10. TYÖSKENTELY KUNTARAOITUKSESSA	16
11. KYSY NEUVOA, RAPORTOI ONGELMISTA	17

1. Tausta ja tarkoitus

Kuntarahoitus-konsernin periaatteena on toimia luotettavasti, rehellisesti ja vastuullisesti kaikissa toiminnoissaan sekä asiakas-, yhteistyökumppani-, työ- ja muissa suhteissa. Kuntarahoitus-konserniin kuuluvat Kuntarahoitus Oyj sekä sen tytäryhtiö, Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy.

Tämä vastuullisuuspolitiikka on päivitetty helmikuussa 2018, ja samalla sen nimi on muutettu eettisistä toimintaohjeista vastuullisuuspolitiikaksi. Siihen lisätyt täysin uudet osiot sisältävät asiakkaiden rahoituksen ja riskienhallinnan. Lisäksi muita operatiivisen liiketoiminnan osioita kuten varainhankintaa ja likviditeetin hallintaa koskevia osioita on päivitetty heijastamaan Kuntarahoituksen tämänhetkisiä näkemyksiä vastuullisuudesta.

Kuntarahoitus on sitoutunut ymmärtämään ja hallitsemaan oman toimintansa ja tarjoamiensa tuotteiden ja palveluiden yhteiskunnallisia ja ympäristöön liittyviä vaikutuksia, jotta se voi myötävaikuttaa suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin. Tämä sitoutuminen korostuu Kuntarahoituksen keskeisissä arvoissa ja strategiassa.

Tämän vastuullisuuspolitiikan avulla pyritään vähentämään Kuntarahoitukseen, sen työntekijöihin ja maineeseen kohdistuvia riskejä, joilla voi olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia yhtiön toimintaan ja kannattavuuteen. Näitä riskejä ovat mm. sakot, oikeudenkäyntikulut, toimivaltaisten viranomaisten asettamat rajoitukset, muut taloudelliset ja rikosoikeudelliset sanktiot, brändinarvon menetys sekä asiakkaiden luottamuksen menetys. Tämä vastuullisuuspolitiikka erityisesti:

- muistuttaa, että Kuntarahoituksen tulee toiminnoissaan noudattaa sovellettavaa lakia;
- edistää tietoisuutta riskeistä vahvan riskienhallinnan avulla. Tämä korostuu myös riskienhallintapolitiikassa, jossa Kuntarahoituksen johto on määritellyt pidemmälle yhtiön riskihalukkuuden, riskirajat ja työntekijöiden vastuut
- määrittelee periaatteet ja antaa esimerkkejä hyväksyttävästä ja kielletystä käyttäytymisestä. Tämä liittyy erityisesti harhaanjohtavaan taloudelliseen raportointiin, taloudellisiin väärinkäytöksiin ja talousrikoksiin (mukaan lukien petos, rahanpesu ja kilpailulakien vastaiset käytännöt, taloudelliset sanktiot, lahjonta ja korruptio, markkinamanipulaatio, vilpillinen myynti sekä muut kuluttajansuojalainsäädännön rikkomukset)
- korostaa, että lainsäädännön, hallinnollisten määräysten ja sisäisten politiikkojen ja työohjeiden asettamien vaatimusten lisäksi työntekijöiltä odotetaan rehellisyyttä ja korkeaa moraalialia sekä heidän odotetaan suoriutuvan tehtävistään asianmukaista taitoa ja huolellisuutta noudattaen
- varmistaa, että työntekijät ovat tietoisia mahdollisista sisäisistä tai ulkoisista rangaistuksista, oikeudellisista toimenpiteistä ja sanktioista, joihin väärinkäytökset ja kielletty käyttäytyminen saattavat johtaa.

Kuntarahoituksen johto on sitoutunut kehittämään, ottamaan käyttöön, noudattamaan ja edistämään tässä vastuullisuuspolitiikassa mainittuja korkealaatuisia eettisiä ja ammatillisia standardeja.

2. Soveltamisala

Kuntarahoituksen hallitus on hyväksynyt tämän vastuullisuuspolitiikan, jota tulee soveltaa Kuntarahoituksen kaikessa toiminnassa ja vuorovaikutussuhteissa. Kuntarahoituksen kaikkien työntekijöiden on noudatettava vastuullisuuspolitiikkaa ja edistettävä sen noudattamista kaikissa toimissaan sen lisäksi, että he noudattavat kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Kuntarahoitus valvoo näiden standardien noudattamista ja varmistaa, että työntekijät ovat tietoisia niistä, esimerkiksi tarjoamalla koulutusta. Kuntarahoitus on nimennyt compliance-osaston vastuulliseksi yksiköksi valvomaan vastuullisuuspolitiikan noudattamista ja arvioimaan sen rikkomuksia sekä ylläpitämään prosessia, jolla rikkomuksiin puututaan. Tuloksista raportoidaan yhtiön hallitukselle määräajoin.

Voimassa olevan lainsäädännön ja viranomaismääräysten sekä vastuullisuuspolitiikan lisäksi Kuntarahoituksen johtoa ja työntekijöitä sitovat myös muut Kuntarahoituksen kulloinkin voimassa olevat sisäiset ohjeet ja toimintapolitiikat. Tällaiset sisäiset ohjeet ja toimintapolitiikat eivät saa olla ristiriidassa tämän vastuullisuuspolitiikan kanssa eivätkä ne saa heikentää sen soveltuvuutta. Ohjeet ja toimintapolitiikat saattavat kuitenkin määrittää toiminnalle eettisiä vaatimuksia, jotka voivat olla vastuullisuuspolitiikassa määritettyjä sääntöjä tiukempia.

3. Yhteiskunta- ja ympäristövastuu

Vastuullisuus korostuu Kuntarahoituksen ulkoisessa ja sisäisessä toiminnassa, koska Kuntarahoituksen asiakkaat ovat julkisen sektorin ja sosiaalisen asuntotuotannon toimijoita. Lisäksi suurin osa tarjotusta rahoituksesta on pitkäaikaista. Kaikki Kuntarahoituksen rahoittamat projektit tähtäävät suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan säilyttämiseen ja parantamiseen pitkällä aikavälillä. Esimerkkejä tällaisista yhteiskunnallisesti vastuullisista projekteista ovat mm. sairaalat, koulut, päiväkodit ja sosiaalisen asuntotuotannon kohteet, mukaan lukien erityisryhmille kuten vammaisille, vanhuksille, opiskelijoille suunnattu asuminen sekä valtion tukema kohtuuhintainen vuokra-asuntotuotanto.

Kuntarahoituksen asiakkailla on tärkeä rooli myös ympäristöministeriön asettamien kansallisten ympäristötavoitteiden saavuttamisessa. Viimeaikainen kehityssuunta kansainvälisillä pääomamarkkinoilla osoittaa, että vastuullisuudesta on tulossa arvomuodostuksen keskeinen tekijä niin liikkeellelaskijoille kuin sijoittajille. Kuntarahoitus on sitoutunut edistämään näitä kansallisia tavoitteita ja lisäämään tietoisuutta vähähiilisistä investoinneista rahoitusta myönnettäessä.

Kuntarahoitus kiinnittää myös erityistä huomiota ympäristövastuuseen vähentämällä paperin kulutusta ja biojätteen määrää, korvaamalla matkustusta sähköisillä kokouksilla sekä kouluttamalla työntekijöitä kestävästä kehityksen käytännöistä. Kuntarahoituksen toimisto on WWF:n sertifioima Green Office -toimipiste.

4. Vastuullisuuden pääteemat ja raportointi

Vuonna 2017 Kuntarahoitus määritteli vastuullisuuden neljä pääteemaa:

Yhteiskuntavastuun pääteemat perustuvat Kuntarahoituksen liiketoimintamalliin sekä vuonna 2016 tehtyyn vastuullisuuden olennaisuusanalyysiin, johon osallistui eri sidosryhmiä. Vastuulliset tuotteet ja palvelut sekä kestävän kehityksen edelläkävijä liittyvät Kuntarahoituksen operatiiviseen toimintaan: rahoitukseen, varainhankintaan sekä likviditeetin hallintaan. Vastuullinen hallintotapa ja henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen luovat perustan vastuulliselle toimintatavalle ja liittyvät kiinteästi HR- sekä lakiasiat ja compliance -toimintoihin. Jokainen vastuullisuuden pääteema sisältää pitkän aikavälin tavoitteita ja tulevaisuuden kehittämissuunnitelmia.

Kuntarahoitus julkaisee vuosittain vastuullisuusraportin, joka sisältää Kuntarahoituksen hyväksymiä numeerisia ja laadullisia indikaattoreita. Lisäksi vuosittain julkaistaan vihreän rahoituksen ympäristövaikutusten raportti.

5. Rahoitus

Kuntarahoitus voi myöntää rahoitusta suomalaisille kunnille, kuntien omistamille yrityksille, kuntayhtymille sekä yleishyödyllisen sosiaalisen asuntotuotannon toimijoille. Kaikki Kuntarahoituksen myöntämä rahoitus on nollariskistä, koska se on kuntien takaamaa tai siinä on valtion täytetäkaus.

5.1 Pitkäaikaisten asiakassuhteiden tärkeys

Pitkäaikaiset asiakassuhteet, asiakaskeskeisyys, aktiivinen yhteistyö ja luotettavat kumppanuussuhteet ovat tärkeitä arvoja Kuntarahoitukselle. Niiden avulla varmistetaan, että Kuntarahoitus täyttää asiakkaidensa tarpeet tasapuolisella, avoimella ja läpinäkyvällä tavalla.

Kuntarahoitus pyrkii vahvan yhteishengen avulla luomaan ilmapiirin, joka edesauttaa uudistumista ja luovuutta. Yhtiön strategian ytimessä on rakentaa parempaa yhteiskuntaa yhteistyössä asiakkaidensa kanssa. Kuntarahoitus on Suomen ainoa kuntasektoriin ja sosiaaliseen asuntotuotantoon erikoistunut rahoittaja, ja yhtiö haluaa olla oman asiakaskuntansa paras rahoituksen asiantuntija, jolla on paras näkemys asiakkaiden tarpeista ja muuttuvista toimintaolosuhteista.

Paras asiakaspalvelu saavutetaan kehittämällä ratkaisuja, joissa markkinatilanne huomioiden tunnistetaan asiakaskunnan tarpeet sekä toimintaympäristön muutokset. Palveluiden tulee myös olla joustavia tehokkaalla ja kilpailukykyisellä tavalla. Tarjotakseen asiakkaille mahdollisimman sopivia ratkaisuja, panostaa Kuntarahoitus työntekijöiden asiantuntemuksen kehittämiseen ja varmistaa sisäisten järjestelmien tehokkuuden ja toimivuuden.

5.2 Rahoituksenmyöntöprosessi ja sopivuus

Kuntarahoitus laatii arvon kunkin asiakkaan taloudellisesta asemasta ennen tuotteiden ja palvelujen tarjoamista. Tuotteita ja palveluita tarjotaan ainoastaan, jos ne tukevat kestävästä taloudenhallintaa ja edistävät asiakkaiden pitkäaikaisia tavoitteita.

Kuntarahoituksen oman arvon lisäksi käytetään myös kolmansien osapuolten analyyskejä. Tarvittaessa tehdään lisäanalyyskejä sen varmistamiseksi, että Kuntarahoituksella on riittävä ja täsmällinen kuva asiakkaan taloudellisesta asemasta.

Lisäksi Kuntarahoituksen riskienhallintaosasto arvioi vuosittain kaikkien Kuntarahoituksen asiakkaiden taloudellisen tilanteen ja kyvyn suoriutua velvoitteistaan. Tämä arvio antaa laajemman käsityksen yksittäisten asiakkaiden riskipositioista. Sosiaalisen asuntotuotannon osalta sovelletaan vakiintunutta arviointimallia. Kuntalainojen osalta käytetään valtiovaraministeriön määrittelemiä arviointikriteerejä sekä Kuntarahoituksen omia lisäkriteerejä. Nämä kriteerit perustuvat arviointiin kuntasektorin tulevaisuuden kehityksestä.

Kuntarahoitus voi tarjota asiakkailleen tuotteita ja palveluita, mikäli rahoituksenmyöntöön liittyvät vaatimukset täyttyvät.

5.3 Vihreä rahoitus

Kuntarahoitus tarjoaa vihreää rahoitusta investointihankkeille, joissa syntyy selkeitä mitattavia positiivisia ympäristövaikutuksia ja jotka edistävät siirtymistä vähähiiliseen yhteiskuntaan. Nämä projektit pyrkivät lieventämään ilmastonmuutosta tai sopeutumaan siihen. Hankkeiden valinta perustuu Kuntarahoituksen vihreän rahoituksen viitekehykseen, jonka on arvioinut norjalainen CICERO (Center for International Climate Research) yhdessä Stockholm Environment Instituten (SEI) kanssa. Edellä mainittu arvio Kuntarahoituksen vihreän rahoituksen viitekehystä löytyy Kuntarahoituksen verkkosivuilta.

Kaikki vihreän rahoituksen hankkeet arvioi puolueeton arviointiryhmä, joka koostuu kahdesta tai useammasta, Kuntarahoituksesta riippumattomasta ympäristöasiantuntijasta. Arviointiryhmän jäsenet edustavat Kuntarahoituksen asiakkaita ja julkisen sektorin tai muiden asiantuntijaorganisaatioiden ympäristöasiantuntijoita.

Kaikki hankkeet arvioidaan hankekohtaisesti ja hyväksytään ainoastaan, jos niillä saavutetaan positiivisia pitkän aikavälin ympäristövaikutuksia. Ennen kun hakemus annetaan vihreän rahoituksen arviointiryhmän käsiteltäväksi, edellyttää Kuntarahoitus asiakkailtaan hankekohtaisia tietoja, jotka sisältävät alustavia laskelmia ympäristövaikutuksista. Vihreän rahoituksen hankkeet rahoitetaan vihreillä bondeilla.

6. Varainhankinta ja likviditeetin hallinta

Kuntarahoituksen varainhankintastrategia perustuu aktiiviseen läsnäoloon pääomamarkkinoilla sekä hajautukseen. Kuntarahoitus hajauttaa varainhankintaa aktiivisesti hankkimalla rahoitusta eri markkinoilta (julkiset markkinat, vähittäismarkkinat, räätälöidyt järjestelyt sekä lyhytaikainen varainhankinta) sekä eri maturiteeteissa ja valuutoissa. Likviditeetin hallinnan avulla varmistetaan liiketoiminnan jatkuvuus markkinatilanteesta riippumatta.

6.1 Hyväksytyt vastapuolet

Varainhankinnassa ja likviditeetin hallinnassa yhtiö tekee yhteistyötä vain etukäteen hyväksytyjen vastapuolien kanssa. Vastapuolet hyväksytään Kuntarahoituksen sisäisten prosessien mukaan ja hyväksytyjen vastapuolten tulee omassa toiminnassaan eettisyyden lisäksi täyttää pankkisääntelyyn liittyvät vaatimukset, esimerkiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen sekä asiakkaan tunnistamiseen ja tuntemiseen liittyvät vaatimukset.

6.2 Varainhankinnan soveltuvuus ja sijoittajaryhmien tasapuolinen kohtelu

Varainhankinnan soveltuvuus perustuu Kuntarahoituksen myöntämien antolainojen laina-aikoihin ja leasingosopimusten pituuteen, yleiseen likviditeettitilanteeseen sekä listaan hyväksytyistä tuotteista ja vastapuolista. Varainhankintajärjestelyn soveltuvuudessa huomioidaan koko varainhankintaportfolio sekä yllä kuvatut kriteerit. Kuntarahoitus laskee liikkeeseen myös viitelainoja, joissa järjestely perustuu julkisen liikkeeseenlaskun prosessiin. Jos viitelainan merkintäkirja ylimerkitään, on Kuntarahoitus sitoutunut kohtelevaan samaan sijoittajaryhmään kuuluvia sijoittajia tasapuolisesti allokoidessaan viitelainaa sijoittajille.

6.3 Valuuttamääräiset ja strukturoidut varainhankintajärjestelyt

Kuntarahoitus voi laskea liikkeeseen valuuttamääräisiä varainhankinnan tuotteita. Valuutoista hyväksytyjä ovat vain sellaiset, joiden selvitys tehdään Euroclear-järjestelmässä. Lisäksi Kuntarahoitus pystyy laskemaan liikkeeseen NDF-valuuttoja (NDF = Non Deliverable Forward), joissa noteeraus saadaan luotettavasta lähteestä ja voidaan muuttaa Euroclear-selvitettäväksi valuutaksi. Konservatiivisen riskienhallintapolitiikan mukaisesti Kuntarahoitus ei hyväksy merkittävää valuuttariskiä. Korke-, ja valuuttariskejä pienennetään koronvaihto-, ja valuutanvaihtosopimuksilla, joita voidaan tehdä hyväksytyjen vastapuolien kanssa.

Kuntarahoitus ei hyväksy sellaisten maiden valuuttoja, joiden kansallinen tai poliittinen tilanne on herkkä.

Hajautetun varainhankintastrategian vuoksi Kuntarahoitus on aktiivinen liikkeeseenlaskija myös strukturoiduissa tuotteissa, joissa sijoittajille maksettava tuotto perustuu tietyn kohde-etuuden kehitykseen. Esimerkkejä kohde-etuuksista ovat mm. erilaiset indeksit, hyödykkeet, pörssinoteeratut rahastot, osakkeet ja valuuttaparit.

Kuntarahoitus ei hyväksy kohde-etuuksia, jotka liittyvät välittömästi:

- fossiilisten polttoaineiden tuotantoon
- sotatarviketeollisuuteen
- tupakkateollisuuteen
- muuhun Kuntarahoituksen epäeettiseksi määrittämään kohde-etuuteen.

Jokainen hyödykesidonnainen transaktio arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Transaktiolla ei saa olla vaikutusta hyödykkeen maailmanmarkkinahinnan muodostumiseen.

6.4 Sijoittajien ammattimaisuus ja kokemus

Pääosa Kuntarahoituksen sijoittajista on institutionaalisia sijoittajia, joilla on laaja tietämys ja kokemus rahoitusinstrumenttien riskeistä. Vähittäismarkkinoille tarkoitettuja tuotteita tarjotaan yksityishenkilöille, ja näitä tuotteita markkinoivat ja myyvät Kuntarahoituksen etukäteen hyväksymät pankkivastapuolet. Nämä järjestäjäpankit ovat velvollisia huolehtimaan, että sijoittajina toimivat yksityishenkilöt ovat ennen sijoituspäätöksen tekemistä perehtyneet tuotteeseen ja sen riskitekijöihin. Markkinointimateriaaleissa tulee aina kuvata mahdollisimman laaja-alaisesti tuotteen ominaisuudet, sisältö, tyypilliset riskit ja mahdolliset kustannukset.

6.5 Vihreät bondit ja vaikutusten raportointi

Kuntarahoituksen vihreän rahoituksen hankkeet rahoitetaan vihreillä bondeilla, joiden koko perustuu vihreän rahoituksen portfolion kokonaismäärään. Vihreät bondit lasketaan pääosin liikkeeseen viitelainamuodossa, ja niiden maturiteetit perustuvat vihreän rahoituksen portfolion keskimääräiseen maturiteettiin. Kuntarahoitus voi myös laskea liikkeeseen myös räätälöityjä, yhdelle institutionaaliselle sijoittajalle suunnattuja vihreitä bondeja riippuen vihreän rahoituksen kokonaismäärästä ja muista Kuntarahoituksen asettamista vaatimuksista.

Kuntarahoitus raportoi vihreän rahoituksen ympäristövaikutuksista vuosittain. Kuntarahoitus on lisäksi mukana pohjoismaisessa yhteistyössä, jonka tavoitteena on yhtenäistää vihreän rahoituksen vaikutusraportointia. Pohjoismaisten julkisen sektorin liikkeeseenlaskijoiden yhteisen kannanoton tarkoituksena on helpottaa vihreän rahoituksen hakijoiden työtä, madaltaa uusien liikkeeseenlaskijoiden kynnystä hakeutua vihreiden bondien markkinoille ja tarjota sijoittajille työkalu vihreän rahoituksen portfolioiden vaikutusten arvioimiseen.

6.6 Likviditeetin hallinta

Kaikki likviditeettiportfolioon tehtävät sijoitukset valitaan huolellisesti siten, että ne täyttävät Kuntarahoituksen riski-, ja tuotto-, ja eettiset vaatimukset. Yksittäinen sijoituspäätös arvioidaan likviditeettiportfolion kokonaisuus huomioiden.

Sijoituksia tehdään ainoastaan liikkeeseenlaskijoihin, jotka toimivat OECD-maissa. Tämä mahdollistaa sen, että sijoitukset ovat sekä taloudellisesti vakaita että kestävän kehityksen mukaisia. Lisäksi sijoitusprosessissa huomioidaan ympäristöön, yhteiskuntavastuuseen ja hyvään hallintoon liittyviä tekijöitä (Environmental, Social and Governance, **ESG**). Kunkin liikkeeseenlaskijan ESG-lukua verrataan viitearvoon, joka muodostuu markkinaindeksistä, jotka perustuvat portfoliopainotuksiin kussakin omaisuuslajissa. Likviditeettiportfoliolle lasketaan neljännesvuosittain ESG-luku, jonka tulisi olla vähintään sama kuin viitearvo. Lisäksi Kuntarahoitus on asettanut riski-indikaattorin portfolion ESG-luvulle.

6.7 Vastuulliset sijoitukset

Osa Kuntarahoituksen likviditeettiportfoliosta on sijoitettu vastuullisiin sijoituksiin (SRI-sijoitukset). Nämä saattavat sisältää vihreitä bondeja, sosiaalisia bondeja ja muita joukkovelkakirjalainoja, jotka täyttävät Kuntarahoituksen määrittämät kriteerit SRI-sijoituksille. Portfolion tavoitekoko perustuu Kuntarahoituksen vihreiden bondien kokonaismäärään.

SRI-sijoitusten osalta arvioidaan lisäksi liikkeeseenlaskijan viitekehystä ja luotettavalta kolmannelta osapuolelta saatua arvioita viitekehuksesta. Kuntarahoitus kiinnittää erityisesti huomiota rahoitettavien hankkeiden valintaprosessiin, varojen käyttöön ja raportointiin.

7. Riskienhallinta

Kuntarahoituksen toiminta edellyttää riittäviä riskienhallinnan mekanismeja varmistamaan, että yhtiön riskiasema pysyy yhtiön hallituksen asettamissa rajoissa. Kuntarahoitus soveltaa hyvin konservatiivisia periaatteita riskienhallinnassaan. Tavoitteena on pitää yleinen riskiprofiili niin matalalla tasolla, että vahva luottoluokitus ei vaarannu.

Kuntarahoituksen riskienhallinnan viitekehyksen lähtökohtana on, että riskikulttuuri, liiketoiminta ja riskistrategia, riskinottohalukkuus, riskien hallinnoiminen, henkilökunta ja prosessit ovat keskenään linjassa ja toimivat tehokkaasti. Viitekehystä tukevat laaja-alaiset riskipolitiikat sekä niihin liittyvät toimintaperiaatteet ja ohjeet. Riskirajat ja tavoitteet on asetettu ja otettu käyttöön koko organisaatiossa, millä varmistetaan, että Kuntarahoitus pysyy kaikkina aikoina valitulla riskitasolla.

Kuntarahoituksen riskienhallinta on toteutettu ns. kolmen puolustuslinjan mukaisesti. Kolme puolustuslinjaa - malli on otettu käyttöön varmistamaan, että vastuuta jaetaan kaikille asiaankuuluville osapuolille ja että riskitapahtumat raportoidaan ja käsitellään ylempänä organisaatiossa. Riskienhallinnan vastuut on jaettu selkeästi.

Kuntarahoitus tarkastelee toimintaansa liittyviä riskejä säännöllisesti ja kehittää jatkuvasti menetelmiä, joilla riskejä tunnistetaan ja hallitaan. Riskejä arvioidaan säännöllisillä riskianalyyseillä. Analyysien tarkoituksena on tunnistaa uusia toimintaympäristön muutosten aiheuttamia haasteita ja riskejä ja priorisoida tiettyjä riskejä ja niiden hallintaa analyysien tulosten perusteella. Tunnistettuja riskejä minimoidaan vakuuksien, takuiden, johdannaisten, vakuutusten ja aktiivisen riskienhallinnan avulla.

Kuntarahoituksen riskinottohalukkuuden viitekehys (Risk Appetite Framework, **RAF**) mahdollistaa sen, että Kuntarahoitus:

1. tunnistaa, arvioi ja hallitsee tehokkaasti strategiansa aiheuttamia luontaisia riskejä sekä sisäisiä riskejä
2. ymmärtää ja päättää siitä riskin määrästä, jonka se on halukas ottamaan toteuttaessaan liiketoimintastrategiaansa ja viestii tästä tehokkaasti
3. edistää rakentavaa keskustelua Kuntarahoituksen riskinottohalukkuudesta sekä tehokasta ja uskottavaa mahdollisuutta tuoda ehdotuksia liiketoiminnan ja riskinoton päätöstentekotavan kehittämistä.

RAF on kytköksissä sekä lyhytaikaisiin että pitkäaikaisiin strategisiin suunnitelmiin, pääoma- ja taloudellisiin suunnitelmiin, elvytysuunnitelmaan ja palkka- ja palkkiopolitiikkaan. Se on täysin linjassa sisäisen pääoman riittävyyden arviointimenettelyn (**ICAAP**) ja sisäisen likviditeetin riittävyyden arviointimenettelyn (**ILAAP**) kanssa. RAF tarkistetaan ja päivitetään vähintään kerran vuodessa.

8. Korruptionvastaisuus

Kuntarahoitus noudattaa kaikessa toiminnassaan voimassa olevia lakeja ja viranomaisnormeja sekä yleisesti hyväksytyjä toimintatapoja, voimassaolevia sopimuksia ja annettuja lupauksia. Kuntarahoitus välttää korruptiota kaikissa muodoissaan ja noudattaa korruption vastaisia lakeja ja määräyksiä.

8.1 Eturistiriidat

Kuntarahoituksen liiketoiminnan tulee olla Kuntarahoituksen ja sen omistajien sekä asiakkaiden etujen mukaista, eivätkä liiketoimet saa perustua kenenkään henkilökohtaiseen etuun. Kuntarahoitus pyrkii kaikissa tilanteissa välttämään eturistiriitoja ja sellaisten ilmetessä toimimaan niin, että asiakkaan tai muun Kuntarahoituksen kanssa toimivan tahon etu ei tilanteessa kärsi.

Kuntarahoituksen työntekijöiden tulee välttää tilanteita, jotka ovat ristiriidassa tai jotka voidaan katsoa ristiriitaisiksi työntekijän henkilökohtaisten ja liiketoimintaa koskevien etujen kanssa. Kuntarahoituksen työntekijät eivät saa käyttää asemaansa tai asemansa ansiosta saamaansa tietoa tai Kuntarahoitukselle kuuluvia varoja henkilökohtaisen edun tavoittelemiseen.

Mahdolliset eturistiriidat eivät saa vaikuttaa haitallisesti asiakkaiden etuihin. Eturistiriitojen hallitsemista ja tarvittaessa minimoimista toteutetaan seuraavin tavoin:

- selkeä tehtävien jako ja selkeät politiikat allekirjoitusoikeuksille
- tiedonkulun rajoittaminen tiettyjen toimintojen välillä, esimerkiksi tiettyjen liiketoiminta-alueiden tai yksiköiden fyysinen erottaminen
- huolehtiminen asianmukaisista prosesseista lähipiiritapahtumille esim. edellyttämällä näiltä markkinaehtoisuutta.

Kuntarahoituksen johto on lisäksi vastuussa siitä, että Kuntarahoituksessa on hyväksytyt politiikat ja menettelytavat todellisten ja mahdollisten eturistiriitojen tunnistamiseksi, arvioimiseksi, hallitsemiseksi, minimoimiseksi tai estämiseksi Kuntarahoituksen ja sen työntekijöiden henkilökohtaisten etujen välillä, mukaan lukien lähimpien perheenjäsenten ja johdon edut. Tällaiset ristiriidat voisivat vaikuttaa haitallisesti työntekijöiden tehtävien ja velvollisuuksien hoitamiseen. Johdon vastuulla on myös kyseisten poliitikkojen ja menettelyjen valvonta ja ylläpito. Eturistiriidat voivat syntyä nykyisten henkilökohtaisten tai ammatillisten suhteiden lisäksi myös aikaisemmista suhteista.

8.2 Lahjat ja vieraanvaraisuus

Kuntarahoitus tai sen työntekijät eivät saa antaa tai vastaanottaa suoria tai epäsuoria lahjoja tai muita etuja, joita voidaan pitää lahjuksina tai korruptiona ja siten yrityksenä vaikuttaa päätöksentekoon tai toimintaan. Kuntarahoitus tai sen työntekijät voivat antaa tai vastaanottaa vain sellaisia lahjoja tai vieraanvaraisuutta, jolla

ei ole tarkoitus vaikuttaa tai joka ei anna kohtuullisesti arvioiden vaikutelmaa vaikuttamisesta Kuntarahoitukseen liittyvässä päätöksenteossa. Lahjojen ja vieraanvaraisuuden antamisen sekä vastaanottamisen tulee olla yhteydessä Kuntarahoituksen liiketoimintaan siten, ettei niitä voida tulkita pyrkimykseksi edistää kenenkään henkilökohtaista etua. Lahjojen ja vieraanvaraisuuden tulee aina olla kohtuullisia huomioiden vastaanottavan henkilön asema. Tämä koskee erityisesti yhteistyötä viranhaltijoiden kanssa, sillä heidän palvelussuhteensa perustan muodostavat tasapuolisen kohtelun vaatimus ja viranhaltijan puolueettomuus. Viranhaltijoiden virkavastuu asettaa erityiset rajat hyväksyttävänä pidettävälle vieraanvaraisuudelle.

Suoran lahjan maksimiarvo on 150 euroa. Arvoltaan suurempien erityisistä syistä annettavien tai saatavien lahjojen osalta sovelletaan menettelyä, jolla varmistetaan työntekijän ja/tai Kuntarahoituksen riippumattomuus ja puolueettomuus. Kestityksessä ja muussa vieraanvaraisuudessa, niin näiden tarjoamisen kuin vastaanottamisen osalta, noudatetaan kohtuullisuutta, asiaan liittyvät olosuhteet huomioiden.

Kuntarahoitus ei myönnä avustuksia poliittisille puolueille tai ryhmille.

9. Avoimuus, luotettavuus ja tietoturva

Kuntarahoitus kertoo avoimesti taloudellisesta tilastaan ja toiminnastaan lainsäädännön ja muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Kuntarahoituksen kirjanpidon ja liiketoimintaa koskevien asiakirjojen tulee olla oikeita ja täsmällisiä sekä kuvata kaikki liiketoimet kokonaisvaltaisesti ja asianmukaisesti. Kuntarahoitus pitää tärkeänä jatkuvaa vuorovaikutusta sijoittajien, asiakkaiden, toimintaa valvovien viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa.

Kuntarahoituksen toimintaan luottolaitoksena, joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskijana, neuvontapalvelujen tarjoajana ja työnantajana kuuluu Kuntarahoitusta, sen asiakkaita, työntekijöitä ja muita yhteistyökumppaneita koskevan luottamuksellisen informaation käsittely. Kuntarahoitus käsittelee näitä tietoja huolellisesti kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti ja noudattaen tarpeellisia turvallisuusjärjestelyjä tiedon luottamuksellisuuden suojaamiseksi. Salassa pidettävää tai luottamuksellista tietoa ei paljasteta koskaan muulle kuin sellaiselle taholle, jolle tieto on oikeutettua antaa (esim. viranomaismääräys tai valtakirja). Salassa pidettävää tietoa ei luovuteta Kuntarahoituksen sisällä muille kuin niille, jotka sitä työtehtäviensä suorittamiseksi tarvitsevat.

10. Työskentely Kuntarahoituksessa

Kuntarahoitukselle on tärkeää, että sen henkilökunta on ammattitaitoista ja motivoitunutta. Tämän tavoitteen saavuttaakseen Kuntarahoitus on varmistanut, että sen maksamat palkat ja kannustimet ovat kilpailukykyisiä ja oikeassa suhteessa terveisiin liiketoiminnallisiin periaatteisiin.

Kuntarahoituksessa kaikkia työntekijöitä kohdellaan tasapuolisesti ja tehtävästä riippuen pyritään järjestämään mahdollisuuksia kouluttautumiseen ja kehittymiseen työssä. Kuntarahoitus tukee monipuolisesti työkykyä ylläpitävää toimintaa hyvällä esimiestyöllä sekä muun muassa virkistystoiminnalla ja laadukkailla työterveyshuollon palveluilla. Kuntarahoitus kannustaa työntekijöitä huolehtimaan työn ja vapaa-ajan välisestä tasapainosta.

Kuntarahoitus kunnioittaa yhdistymisvapautta ja työntekijöiden vapautta järjestäytyä ammatillisesti. Kuntarahoitus tarjoaa turvallisen työympäristön ja on sitoutunut siihen, että Kuntarahoitus on tasa-arvoinen työpaikka, jossa ketään ei syrjitä sukupuolen, iän, uskonnon, kansalaisuuden, kansallisuuden, rodun, vammaisuuden tai minkään muun seikan perusteella.

Kaikkien Kuntarahoituksessa työskentelevien edellytetään tekevän työnsä huolellisesti sekä hyvän ammatillisen käyttäytymistavan mukaisesti sekä hankkivan tehtävien suorittamiseen ja päätöksentekoon riittävän tietopohjan. Kuntarahoituksessa työskentelevän tulee toimia siten, että hän säilyttää ja lisää omaa, työnantajansa, rahoitusalan sekä kuntasektorin arvostusta. Hyvä ammatillinen käyttäytyminen edellyttää hyvän arvostelukyvyn soveltamista käytännön tehtävissä. Pelkkä muodollinen eettisten ohjeiden noudattaminen ei riitä vaan on myös kyettävä tunnistamaan tilanteet, joissa eettiset periaatteet ovat ratkaisevia tilanteen hoitamisen tai päätöksenteon kannalta. Mikä ei ole nimenomaan kiellettyä, ei myöskään välttämättä ole sopivaa ja sallittua.

11. Kysy neuvoa, raportoi ongelmista

Liiketoiminnan tilanteet vaihtelevat päivittäin ja Kuntarahoituksen toimintaympäristö muuttuu nopeasti. Epäselvissä tilanteissa, joissa työntekijä ei tiedä, miten tulee toimia, on kysyttävä neuvoa esimieheltä, keneltä tahansa Kuntarahoituksen johtoon kuuluvalta, lakiasiat ja compliance -osastolta tai HR-osastolta. Työntekijöiden on noudatettava sovellettavia lakeja, sääntöjä ja määräyksiä.

Tämän vastuullisuuspolitiikan vastaiset rikkomukset tulee korjata välittömästi. Rikkomukset voivat johtaa kurinpitotoimiin, mikä ankarimmillaan voi tarkoittaa työsuhteen päättämistä. Kuntarahoitus vastaa siitä, että ongelmasta raportoivalle työntekijälle ei aiheudu tämän politiikan rikkomistapauksen ilmiannon vuoksi negatiivisia työhön liittyviä seuraamuksia, jos hän ei itse ole ollut osallisena rikkomukseen. Rikkomuksesta tulee raportoida omalle esimiehelle, kenelle tahansa Kuntarahoituksen johtoon kuuluvalle, lakiasiat ja compliance -osastolle tai HR-osastolle.

Kuntarahoitus on luonut ilmiantomenettelyn (whistleblowing process) mahdollisten sisäisten tai ulkoisten väärinkäytösten ilmoittamiselle. Ilmiantokanavan avulla työntekijöiden ja muiden sidosryhmien on helppo ilmoittaa Kuntarahoituksen mahdollisista väärinkäytöksistä. Ilmoituksen voi tehdä nimettömästi Kuntarahoituksen verkkosivujen kautta.